

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

Aan de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid van de
Tweede Kamer

Per e-mail: cie.jv@tweedekamer.nl

Datum 3 maart 2025
Betreft Rondetafelgesprek online kansspelen

**Directoraat Generaal
Volksgezondheid**

Voeding Gezondheidsbesch.
en Preventie

Bezoekadres:

Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
Postbus 20350
2500EJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij

M. de Kort

Secretaris Nationaal

Rapporteur Verslavingen

M 06 25468240

m.d.kort@minvws.nl

Kenmerk

Uw brief

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de datum
en het kenmerk van deze
brief.*

Geachte leden van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid,

Allereerst wil ik mijn waardering uitspreken voor het organiseren van dit rondetafelgesprek en de uitnodiging deel te nemen. In september 2023 heb ik als Nationaal Rapporteur Verslavingen (NRV) een themarapport uitgebracht over het online gokken.¹ Aanleiding was dat het verslavingszorgveld, preventieveld en andere maatschappelijke organisaties bij de kennismakinggesprekken die ik na mijn aanstelling voerde, grote zorgen uitten over de ontwikkelingen rond het online gokken. Ik deel deze zorgen.

In mijn rapport heb ik 22 adviezen gegeven om de gehele keten van het voorkómen van risicovol gokken tot en met het behandelen van gokverslaving te verbeteren, en om de persoonlijke en maatschappelijke schade te beperken. De staatssecretaris Rechtsbescherming heeft recentelijk zijn visie op kansspelen gegeven en gereageerd op de evaluatie van de wet Koa.² Het is verheugend te constateren dat veel van mijn adviezen overeenkomen met de beleidsvoornemens van de staatssecretaris. Ik constateer tevens dat aanscherping van de wet- en regelgeving ook in lijn is met een groot aantal rapporten dat de afgelopen jaren is opgesteld (zoals de evaluatie van de wet Koa door Dialogic en het TNO-onderzoek Systeemanalyse kansspelen) en door de TK aangenomen moties. Er is geen twijfel over de urgentie van striktere regulering.

In dit standpunt wil ik beknopt ingaan op de plannen van de staatssecretaris.

1. In de eerste plaats is de nieuwe visie waarin niet de eigen verantwoordelijkheid van het individu en regulering door de markt centraal staan, maar het beschermen van de burger – in het bijzonder jongeren en jongvolwassenen – van groot belang. Online gokspelen zijn inherent zeer risicovolle producten waar vooral kwetsbare groepen tegen beschermd moeten worden;
2. Vanuit deze nieuwe visie geredeneerd zijn met name de overkoepelende speellimiet, het concretiseren, beter vastleggen en vervolgens handhaven van de zorgplicht, reclamebeperking en toegang tot speeldata voor

¹ [Gokken met Gezondheid, advies over online kansspelen | Nationaal Rapporteur Verslavingen](#)

² Kamerbrief staatssecretaris van JenV, *Visie op kansspelen en beleidsreactie op de evaluatie van de Wet kansspelen op afstand*, 14 februari 2025.

- onderzoekers doorslaggevend. Ik had gehoopt dat de uitwerking van deze voornemens in een verder stadium zou zijn. Een snellere invoering is zeer gewenst.
3. Ik wil nog dieper in gaan op de zorgplicht en het preventiebeleid van aanbieders, die nog onvoldoende zijn vormgegeven in de kamerbrief. Advies 5 van mijn rapport luidt: "Laat onafhankelijke deskundigen een bindende richtlijn verslavingspreventiebeleid opstellen, inclusief de modaliteiten voor monitoring en toetsing van de brede, actieve zorgplicht." Onder andere uit het onderzoek van de Kanspelautoriteit is gebleken dat de zorgplicht onvoldoende door de aanbieders wordt uitgevoerd. Hierdoor zijn consumenten van legaal online gokaanbod onvoldoende beschermd. Het is ook voor aanbieders van belang dat er een gelijk speelveld ontstaat. Weliswaar moeten thans de aanbieders zich aan de wettelijke en beleidsmatige bepalingen houden, maar die laten te veel ruimte voor verschillen tussen de aanbieders, zijn niet transparant, en verminderen de druk op aanbieders om de zorgplicht goed in te vullen. Dit beperkt ook de mogelijkheden tot handhaving. Een duidelijke, bindende richtlijn faciliteert handhaving en maakt ook voor aanbieders duidelijker waar zij aan moeten voldoen. Hierdoor kunnen de aanbieders die zich niet aan de richtlijn houden worden aangesproken (aansprakelijkstelling) en zo nodig hun vergunning verliezen. The Lancet Public Health Commission on gambling geeft in haar rapport een overzicht van de effectiviteit van verschillende mogelijke interventies.³ Bij richtlijnontwikkeling is het gebruikelijk dat een commissie van onafhankelijke wetenschappers, professionele deskundigen en ervaringsdeskundigen aanbevelingen opstellen op basis van de beschikbare wetenschappelijke kennis, die kennis beoordelen en aanvullen met hun professionele en ervaringskennis. Deze richtlijn kan op basis van voortschrijdend inzicht periodiek (bijvoorbeeld eens per drie tot vijf jaar) worden geactualiseerd.
 4. Nieuw in de voornemens van de staatssecretaris is een leeftijdsgrens van 21 jaar voor de meest risicovolle kansspelen. Ik ondersteun dit volledig. We zien dat het aantal risicogokkers vooral toeneemt onder jongeren en jongvolwassenen. Vanuit wetenschappelijk perspectief zou, gezien de belangrijke transitie periode en de sociaal psychologische maturatie en maturatie van de hersenen tot rond het 25^e levensjaar, deze leeftijdsgrens nog hoger moeten liggen, zeker specifiek voor hoog risico gokspellen. Hierbij kan ook worden gedacht aan een leeftijdgebonden oplopende speellimiet.
 5. Gerelateerd aan voorgaande punt is het voornemen om te sturen op de mate van risico's van specifieke kansspelproducten. Ik ben van mening dat (potentiële) spelers goed geïnformeerd moeten worden over de risico's. Een risicoclassificatie van spellen kan de gokker daarvan bewust maken. Als iemand wil gaan beleggen moet hij/zij een vragenlijst invullen om inzicht te geven in de vraag of de belegger het beleggingsproduct begrijpt en zich bewust is van de risico's. Hieruit volgt een advies. Ook zijn de verschillende beleggingsproducten voorzien van een risicoclassificatie. Het verdient aanbeveling eenzelfde systeem ook voor het gokken in te voeren.
 6. In mijn rapport heb ik ervoor gepleit onafhankelijke onderzoekers toegang te geven tot de speeldata die de aanbieders registreren. De staatssecretaris wil dit mogelijk maken. Het is van belang bij het opstellen van de modaliteiten voor toegang tot data rekening te houden met privacy- en bedrijfsgevoelige gegevens. Wellicht is een intermediaire organisatie nodig – gedacht wordt aan het CBS – die een buffer vormt tussen aanbieders en onderzoekers om zowel de belangen van de aanbieders (bedrijfsgeheimen/privacy) als die van onderzoekers (onafhankelijkheid) te waarborgen. Tevens zou een onafhankelijke

³ The Lancet Public Health Commission on gambling, p.28.

- commissie steeds moeten beoordelen welke onderzoekers toegang krijgen tot welke data voor welke benodigde analyses en vraagstellingen.
7. Advies 8 uit mijn rapport luidt: "Maak dat kansspelaanbieders in Nederland aansprakelijk gesteld kunnen worden indien de onderzoeks- en zorgplicht niet naar behoren wordt uitgevoerd." De minister gaf in reactie op mijn rapport aan dat spelers reeds de mogelijkheid hebben naar de rechter te stappen en er geen reden voor aanvullend beleid was. De Consumentenbond concludeert echter dat spelers die een rechtszaak willen aanspannen onvoldoende mogelijkheden hebben om hun claim te onderbouwen. Spelers moeten in staat zijn om ingeval de zorgplicht onvoldoende wordt nageleefd een rechtszaak te starten. Hierbij zal het nodig zijn de spelers toegang tot hun speeldata bij de aanbieders te geven. Het is van belang bij de herziening van de wet Koa de aansprakelijkheidsstelling van de aanbieders te regelen.

Tot slot. Ik verwelkom, met inachtneming van mijn voorgaande kanttekeningen, de voorstellen van de staatssecretaris. Ik wil benadrukken dat snellere invoering van de maatregelen dan voorgesteld veel individuele en maatschappelijke schade kan voorkomen.

Met vriendelijke groet,

Prof. dr. Arnt F.A. Schellekens

Nationaal Rapporteur Verslavingen